

รายงานสถานการณ์ศัตรูพืชไร่

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูพืชไร่

๑. สถานการณ์การปลูกพืชไร่

- ๑.๑ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด ๕๙ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๑๐,๑๙๔,๑๙๓.๕๗ ไร่
- ๑.๒ พื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมด ๕๓ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๑,๑๕๒,๑๔๖.๐๒ ไร่
- ๑.๓ พื้นที่ปลูกข้าวโพดทั้งหมด ๕๑ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๓๕๔,๐๔๓.๓๔ ไร่
- ๑.๔ พื้นที่ปลูกสับปะรดทั้งหมด ๕๕ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๘๗,๔๙๖ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูมันสำปะหลัง

๒.๑.๑ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด จำนวน ๙๐.๙๕ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๒๗.๗๕ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๑๘.๗๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๕๔.๕๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๓๕.๒๐ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๑.๒๕ ไร่

๒.๑.๒ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๑๑๐.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑๐๘.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒.๐๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๒.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๑๐๘.๐๐ ไร่

๒.๑.๓ ไรแดง พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด จำนวน ๒๖๐.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๗๕.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๘๕.๐๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๑๒๐.๐๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๕๓.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๘๗.๐๐ ไร่

๒.๑.๔ เพลี้ยหอย พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๑๒๕.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๒๖.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๕๔.๐๐ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๔๕.๐๐ ไร่

๒.๑.๕ โรคโคนเน่าหัวเน่า พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด จำนวน ๗๑๕.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๒๔๐.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๙๕๕.๐๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๗๑๕.๐๐ ไร่

๒.๑.๖ โรคใบด่างมันสำปะหลัง พบการระบาดในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี นครราชสีมา ขอนแก่น และจังหวัดลพบุรี จำนวน ๓๕๕.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๗๖๖.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑,๑๒๑.๐๐ ไร่)

๒.๒ ศัตรูอ้อย

๒.๒.๑ โรคใบขาวอ้อย ไม่พบพื้นที่ระบาด พื้นที่ระบาดลดลง ๕.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๕.๐๐ ไร่)

๒.๒.๒ หนอนกออ้อย ไม่พบพื้นที่ระบาด พื้นที่ระบาดลดลง ๗.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๗.๐๐ ไร่)

๒.๓ ศัตรูข้าวโพด พบการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) ในพื้นที่ ๖ จังหวัด จำนวน ๒,๘๒๗.๒๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒๒๕.๖๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒,๖๐๑.๖๐ ไร่) แบ่งเป็น

๑) พื้นที่ระบาดรุนแรงน้อย	จำนวน ๒,๘๒๗.๒๐ ไร่
๒) พื้นที่ระบาดรุนแรงมาก	จำนวน ๗.๐๐ ไร่

๒.๔ สับปะรด

๒.๔.๑ เพลี้ยแป้ง ไม่พบพื้นที่ระบาด พื้นที่ระบาดลดลง ๑๑.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๑.๐๐ ไร่)

๒.๔.๒ โรคเหี่ยว พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๕๐.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑๒.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๖๒.๐๐ ไร่)

๓.การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ การควบคุมศัตรูมันสำปะหลัง

๓.๑.๑ รณรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๒ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชที่ ๑ - ๙ ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยง ดำเนินการผลิตขยายแตนเบียน *Anagyrus lopezi* แมลงช้างปีกใส และเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมศัตรูมันสำปะหลังในพื้นที่

๓.๑.๓ แนะนำให้เกษตรกรไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายตัวหนอนและดักแด้แมลงหนอนหลวง รวมทั้งใช้เชื้อราเมตาโรเซียมควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดิน การใช้เชื้อราดินต้องมีความชื้นสูงหรือใส่ในช่วงฤดูฝนเพื่อให้เชื้อราเจริญเติบโตได้ดี พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๓.๑.๔ สร้างการรับรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรเกี่ยวกับความสำคัญ ปัจจัยที่มีผลต่อการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง แนวทางเฝ้าระวัง และการป้องกันกำจัด รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรใช้พันธุ์มันสำปะหลังทนทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยอง ๗๒ เกษตรศาสตร์ ๕๐ หัวยง ๖๐ ระยอง ๙๐ และพันธุ์อื่นๆ ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานราชการ ยกเว้นพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ ระยอง ๑๑ และCMR ๔๓-๐๘-๘๘

๓.๑.๕ โรคริโคนเน่าหัวเน่า แนะนำเกษตรกรเก็บเศษหญ้า หรือเศษซากมันสำปะหลังเผาทำลายทิ้ง ทำความสะอาดเครื่องจักรกลการเกษตร ควรมีการไถตากดินอย่างน้อย ๒ สัปดาห์ แซ่ท่อนพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อราเมทาแลกซิล ๒๕% WP อัตรา ๒๐ - ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือฟอสอีทิล - อะลูมิเนียม ๘๐% WP อัตรา ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร เป็นเวลา ๑๐ นาที รวมถึงการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาหว่านในช่วงเตรียมดิน ก่อนปลูก แปลงปลูกควรมีการยกร่องสูงเพื่อช่วยในการระบายน้ำ จัดระยะปลูกให้เหมาะสม เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่ง ทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะต่อการระบาดของโรค

หากพบการระบาดให้ขุดถอนต้นที่แสดงอาการไปเผาทำลาย จากนั้นบริเวณที่แสดงอาการและโดยรอบห่างออกไปประมาณ ๑ เมตร หว่านปูนขาวหรือโรยเชื้อราไตรโคเดอร์มาบริเวณรอบโคนต้นที่ขุดออก กรณีระบาดรุนแรงมากราดด้วยสารเมทาแลกซิล ๒๕% WP อัตรา ๒๐ - ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือฟอสอีทิล - อะลูมิเนียม ๘๐% WP อัตรา ๕๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร บริเวณที่ถอนและโดยรอบห่างออกไปประมาณ ๑ เมตร และควรมีการปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เช่น อ้อย ข้าวโพด หรือพืชตระกูลถั่ว เพื่อช่วยตัดวงจรระบาด

๓.๒ การควบคุมศัตรูอ้อย

๓.๒.๑ รณรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาดของศัตรูอ้อย ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อยในพื้นที่เสี่ยง และป้องกันก่อนเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๒ แนะนำให้เกษตรกรทำการไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายหนอนแมลงงูหนอน ดักด้ว และด้วงหนวดยาว และใช้เชื้อราบิวเวอเรียและเชื้อราเมตาไรเซียมควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดิน การใช้เชื้อราดินต้องมีความชื้นสูง หรือใส่ในช่วงฤดูฝนเพื่อให้เชื้อราเจริญเติบโตได้ดี พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๓.๒.๓ สำนักงานเกษตรอำเภอศรีราชาลงพื้นที่ตรวจสอบการระบาดของหนอนกออ้อย แนะนำให้เกษตรกรใช้พันธุ์ต้านทานหนอนกออ้อย เช่น อู่ทอง ๑ K๘๔ - ๒๐๐ เป็นต้น และแนะนำให้เกษตรกรลดการใช้ปุ๋ยไนโตรเจนในระยะเริ่มปลูก เมื่อพบกลุ่มไข่ของหนอนกออ้อย แนะนำให้ปล่อยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมาในอัตรา ๓๐,๐๐๐ ตัวต่อไร่ ปล่อยติดต่อกัน ๒ - ๓ ครั้ง ในช่วงที่พบกลุ่มไข่ของหนอนกออ้อย

๓.๒.๔ โรคริโคนเน่าอ้อย แนะนำเกษตรกรในการจัดการกับต้นอ้อยที่เกิดโรค โดยให้เกษตรกรถอนต้นที่เป็นโรคไปเผาทำลายนอกแปลง และในพื้นที่ที่พบการระบาดเป็นจำนวนมากแนะนำให้เกษตรกรไถทำลาย และเปลี่ยนพืชปลูกก่อนหนึ่งฤดู เพื่อเป็นการตัดวงจรการระบาดของโรค

๓.๓ การควบคุมศัตรูข้าวโพด

เพื่อติดตามสถานการณ์ในพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของศัตรูข้าวโพด แนะนำเกษตรกรสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากพบการระบาดของศัตรูข้าวโพด เช่น หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (FAW) ให้เก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้ง แนะนำการควบคุมโดยใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงหางหนีบ มวนเพศฆาต มวนพิฆาต และแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา หากพบการระบาดรุนแรงควรพ่นสารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

๓.๔ การควบคุมศัตรูสับปะรด

๓.๔.๑ เพลี้ยแป้ง แนะนำให้เกษตรกรสำรวจและทำความสะอาดแปลงอย่างสม่ำเสมอ กำจัดวัชพืชข้างเคียง เพื่อทำลายพืชอาศัย และหากพบการระบาดของเพลี้ยแป้งระยะรุนแรง แนะนำให้ใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร เช่น ไทอะมีโทแซม ๒๕% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๒ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือไดโนทีฟูแรน ๑๐% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๒๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรืออิมิดาโคลพริด ๑๐% เอสแอล อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรืออะเซทามิพริด ๒๐% เอสพี อัตรา ๑๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นเป็นวงรัศมีรอบๆ บริเวณที่พบเพลี้ยแป้ง และต้องหยุดพ่นในช่วงที่สับปะรดติดผลอ่อน เพื่อป้องกันไม่ให้มีพิษตกค้าง

๓.๔.๒ โรคเหี่ยว ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรคเหี่ยวในสับปะรด เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดของโรคเหี่ยวสับปะรดในพื้นที่ พร้อมทั้งแนะนำให้เกษตรกรใช้ไตรโคเดอร์มา และซุบหน่อพันธุ์ด้วยสารเคมีเพื่อป้องกันโรคฯและรณรงค์ให้กำจัดเพลี้ยแป้งซึ่งเป็นพาหะของโรคเหี่ยวสับปะรด โดยให้เกษตรกรเฝ้าระวังโดยหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๔. การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

ภาคเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ไรแดง เพลี้ยหอย แมลงหวี่ขาวยาสูบ โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย และโรคใบขาวอ้อย
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด โรคใบไหม้แผลเล็ก โรคใบไหม้แผลใหญ่ และโรคราน้ำค้าง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ไรแดง โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย ตั๊กแตนดียว แมลงนูนหลวง และโรคใบขาวอ้อย
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด โรคใบไหม้แผลเล็ก และโรคน้ำค้าง

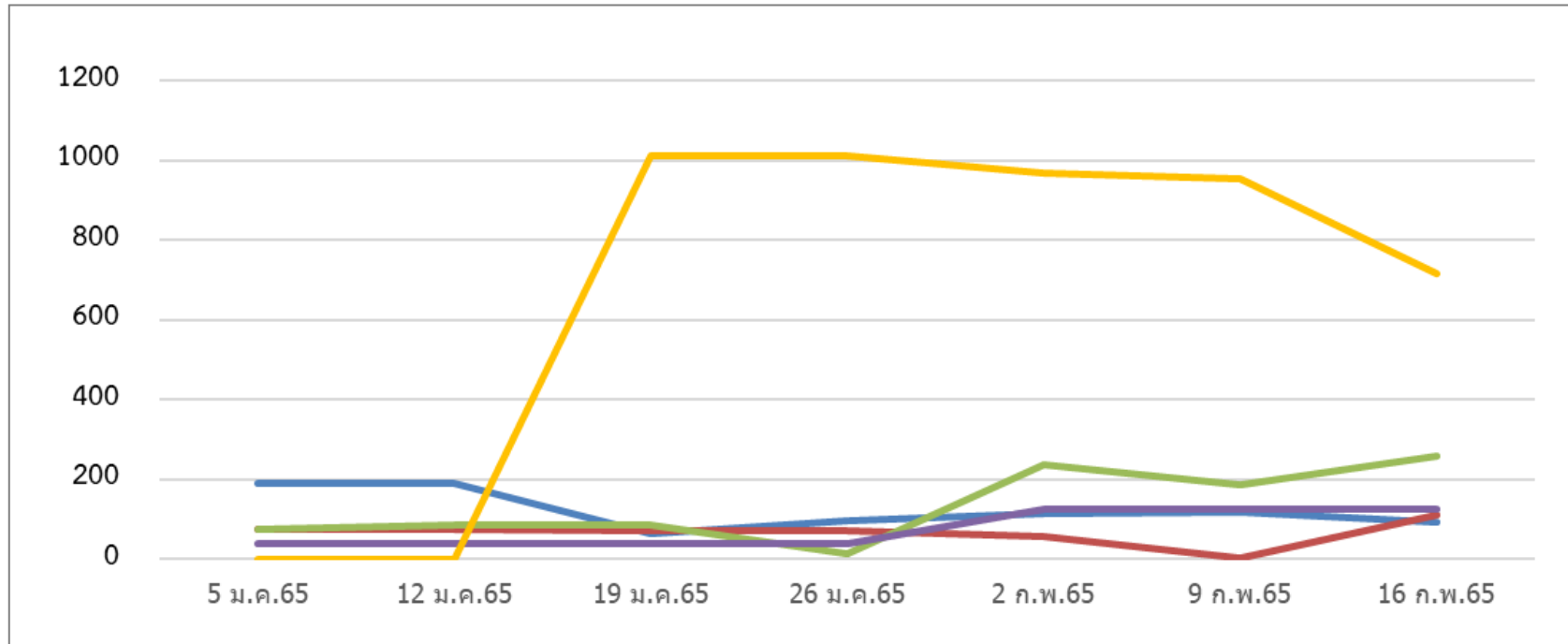
ภาคกลาง และภาคตะวันออก

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ไรแดง เพลี้ยหอย แมลงหวี่ขาวยาสูบ โรคฟุ่มแฉ้ โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย ตั๊กแตนดียว และโรคใบขาว
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด โรคใบไหม้แผลเล็ก โรคโคนเน่า และโรคราน้ำค้าง
- สับปะรด ระวัง เพลี้ยแป้ง และโรคเหี่ยว

ภาคใต้

- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด โรคโคนเน่า และโรคราน้ำค้าง

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๕
ภาพรวมทั้งประเทศ

	เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง	๙๐.๙๕ ไร่
	เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู	๑๑๐.๐๐ ไร่
	ไรแดง	๒๖๐.๐๐ ไร่
	เพลี้ยหอย	๑๒๕.๐๐ ไร่
	โรคโคนเน่าหัวเน่า	๗๑๕.๐๐ ไร่